

RTU studiju kurss "Kultūras pārvaldības pamatprincipi"

22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	PA0140
Nosaukums	Kultūras pārvaldības pamatprincipi
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Rita Greitāne - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	2 daļas, 4.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursu īsteno Latvijas Kultūras akadēmija. Studiju kurss sniedz studentiem pamatzināšanas par kultūras pārvaldību, aptverot divus savstarpēji saistītus tematiskos blokus – kultūras menedžmentu un kultūrpolitiku. Studiju kursa pirmajā daļā tiek aplūkotas menedžmenta teorijas un to pielietojums kultūras organizāciju darbībā, otrajā daļā – kultūrpolitikas jēdzieni, instrumenti un kultūras nozares pārvaldības sistēma Latvijā, ietverot nozares finansējumu un normatīvo regulējumu. Studiju kursa ietvaros studenti attīsta prasmi patstāvīgi analizēt reālu kultūras organizāciju un nozares pārvaldības praksi, kā arī sekot līdzi un izvērtēt aktualitātes kultūrpolitikā. Iegūtās zināšanas un prasmes ir pielietojamas darbā ar kultūras projektiem, valsts un pašvaldību kultūras iestādēs, kā arī privātajā un nevalstiskajā sektorā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķi: - sniegt studentiem zināšanas par menedžmenta teorijām un kultūras menedžmentu kā vienu no menedžmenta virzieniem, izceļot tā specifiku; - sekmēt izpratni par organizāciju uzbūvi un darbības pamatprincipiem, kultūras organizāciju lomu sabiedrībā un to sekmīgas darbības priekšnosacījumiem; - iepazīstināt ar kultūrpolitikas veidošanas pamatprincipiem, politikas un kultūras procesu savstarpējo mijiedarbību, kultūrpolitikas instrumentiem un sabiedrības līdzdalības mehānismiem kultūrpolitikas ietekmēšanai; - veicināt izpratni un kritisku analīzi attiecībā uz kultūras nozares politiku un pārvaldību.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa ietvaros jāveic profesionālās literatūras studijas, jāanalizē kultūras organizācijas darbība, kā arī jāveic pētījums par vienu no kultūras apakšnozarēm kultūrpolitikas instrumentu kontekstā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. daļa 1) Byrnes, W. J. (2022). Management and the Arts. Focal Press. 2) Hermane, A. (2026). Menedžmenta teoriju attīstība – metodiskais materiāls. LKA. Pieejams e-studiju vidē. 3) Jung, Y., Vakharia, N., Vecco, M. (Eds.) (2024). The Oxford Handbook of Arts and Cultural Management. Oxford, New York: Oxford University Press. 4) Rentschler, R., Reid, W., Donelli, C. C. (Eds.) (2023). The Routledge Companion to Governance in the Arts World. Abingdon; New York: Routledge. 5) Simjanovska, V., Karjalainen, T. M. (2022). The Art of Re-thinking: New Era for Arts Managements. Sibelius Academy Publications 23. Helsinki: Sibelius Academy of the University of the Arts, pp. 57–64. Available: https://taju.uniarts.fi/server/api/core/bitstreams/0863162a-0d08-4803-a854-ad943106b2ab/content 2. daļa 1) Kleins, A. (2008). Kultūrpolitika. Rīga: Jāņa Rozes apgāds. 2) Kultūras aktivitātes barometrs: Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījums (2024). LKA, SKDS. Pieejams: https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2025/04/Kulturas_barometrs_2025.pdf 3) Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam "Kultūrvalsts" (2022). Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/330444-kulturpolitikas-pamatnostadnes-2021-2027-gadam-kulturvalsts [skatīts 20.12.2022.] 4) Kultūras aktivitātes barometrs: Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījums (2024). LKA, SKDS. Pieejams: https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2025/04/Kulturas_barometrs_2025.pdf 5) LKA Kultūras un mākslu institūts (LKA KMI) (2024a). Pētījums par kultūras infrastruktūras un pakalpojumu piekļūstamību Latvijā. Pieejams: https://www.km.gov.lv/lv/media/42051/download?attachment 6) Miller T., Yudice G. (2002) Cultural Policy. UK: SAGE Books. 7) Rentschler, R., Reid, W., Donelli, C. C. (Eds.) (2023). The Routledge Companion to Governance in the Arts World. Abingdon; New York: Routledge. Papildu/Additional: 1) Andersons B. Iedomātās kopienas (2022). Rīga: apgāds Jānis Roze. 2) Barker, C. (2004). Cultural policy. In Chris Barker (Ed.), The Sage dictionary of cultural studies. London; Thousand Oaks: Sage, pp.41-42. 3) Bendiksens P. (2008). Ievads kultūras un mākslas menedžmentā. Rīga: J. Rozes apgāds. 4) Bērziņš, I., Nēbels, P. (sast). (2006). Cilvēku, zīmolu, mediju un kultūras menedžments. Rīga: Jāņa Rozes apgāds. 5) Bourdieu, P. (1979). Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste. UK: Routledge Classics. 6) Culturelab (2011). Kultūras NVO rokasgrāmata. Pieejama: https://issuu.com/ilonaasare/docs/kulturas_nvo_rokasgramata 7) Dubkēvičs L. (2019). Organizācijas kultūra, klimats un radošums. Rīga: RaKa. 8) Durrer V., Miller T., O'Brien D. (ed.) (2019). The Routledge Handbook of Global Cultural Policy, 1st edition. UK: Routledge. 9) Laikmetīgās kultūras nevalstisko organizāciju asociācija, "domnīca Providus, biedrība "Ascendum" (2020). Kultūras pieejamība Latvijā: faktori un iespējamie risinājumi. Pieejams: https://www.km.gov.lv/lv/media/3035/download?attachment [skatīts 20.12.2022.] 10) Raduški. D. (2016). Basic Management Functions in Culture and Arts Organisations. Management Journal of Sustainable Business and Management Solutions in Emerging Economies, 21(81), pp. 59-66. Available at: DOI: 10.7595/management.fon.2016.0024. 11) Vuyk, K. (2010). The arts as an instrument? Notes on the controversy surrounding the value of art. International Journal of Cultural Policy, Vol. 16(2), p.173-183. Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1) Arts Management Network: https://www.artsmanagement.net/ - vācu -starptautisks tiešsaistes žurnāls un ziņu portāls par kultūras un mākslas menedžmenta aktualitātēm Eiropā 2) Arts Management Quarterly Journal: https://www.artsmanagement.net/Journal - recenzēts tiešsaistes žurnāls padziļinātai izpētei par mākslas un kultūras vadības teoriju un praksi 3) Biedrības Culturelab mājaslapa, sadaļa "Pētījumi": www.culturelab.com 4) Compendium of cultural policies and trends in Europe https://www.culturalpolicies.net 5) Kultūras ministrijas pasūtīto pētījumu datu bāze https://www.km.gov.lv/lv/petijumi 6) Kultūras un patstāvīgas domas interneta žurnāls https://satori.lv/ 7) Latvijas Kultūras datu portāls: www.kulturasdati.lv 8) Latvijas Republikas Kultūras ministrija: https://www.km.gov.lv/ - normatīvie akti, kultūrpolitikas dokumenti un nozares statistika Latvijā 9) LTV1 raidījums "Kultūršoks" 10) Valsts kultūrkapitāla fonda mājaslapa www.kkf.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Angļu valodas pamatzināšanas

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakst stundas	Patstāv. darbs	Kontakst stundas	Patstāv. darbs
Ievads – studiju kursa organizācija, prasības un vērtēšanas kārtība. Kultūras pārvaldība mainīgā pasaulē. Menedžmenta teoriju attīstība.	3	2	0	0
Kultūras menedžmenta jēdziens kultūras produkta specifika.	6	7	0	0
Organizācijas jēdziens, veidi, struktūra un dizains. Labas pārvaldības principi.	4	7	0	0
Stratēģiskā un operatīvā plānošana.	4	6	0	0
Līderība kultūras un mākslas organizācijās, motivācija un labbūtība.	4	6	0	0
Kultūras organizāciju darbības izaicinājumi.	2	6	0	0
Kultūrpolitikas definīcija, mērķi, uzdevumi un vēsturiskā attīstība.	3	8	0	0

Kultūrpolitikas instrumenti. Kultūrpolitikas instrumentu grupas (plānošanas dokumenti un normatīvais regulējums, finansējums, pārvaldība, infrastruktūra, komunikācija).	4	6	0	0
Kultūras apakšnozares I – teātris, cirks, deja, mūzika, vizuālā māksla, kino, literatūra un grāmatniecība – nozares raksturojums kultūrpolitikas instrumentu kontekstā, aktualitātes.	4	6	0	0
Kultūras apakšnozares II - arhitektūra, dizains, kultūras pieminekļi, muzeji, bibliotēkas, arhīvi – nozares raksturojums kultūrpolitikas instrumentu kontekstā, aktualitātes.	4	7	0	0
Kultūras apakšnozares III – kultūrizglītība, amatiermāksla un nemateriālais mantojums – nozares raksturojums kultūrpolitikas instrumentu kontekstā, aktualitātes.	4	1	0	0
Kopā:	42	62	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Izprot un spēj lietot atbilstošu terminoloģiju, izmantot literatūru, orientējas pieejamajos informācijas avotos par kultūras menedžmentu un nozares politisko procesu specifiku.	Spēja patstāvīgajos darbos un diskusijās pielietot nozares terminoloģiju un integrēt kursa laikā iegūtās zināšanas.
Izprot kultūras menedžmenta un kultūras nozares politisko procesu specifiku un problēmas, orientējas globālajos procesos, spēj tos analizēt un pārzina Latvijas aktuālo situāciju.	Patstāvīgo darbu saturiskā kvalitāte, atbilstu pamatotība un argumentācija, termiņu ievērošana.
Izprot kultūras organizāciju uzbūvi un darbības pamatprincipus, spēj noteikt organizācijas piederību noteiktam sektoram, spēj identificēt un analizēt organizācijas dažādus parametrus, spēj formulēt kultūras organizācijas darbībai būtiskos aspektus.	Testu novērtējums.
Spēj reflektēt par iegūto zināšanu nozīmību savas profesionālās darbības kontekstā, integrēt un kombinēt iegūtās zināšanas.	Apmeklējums.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Menedžmenta teoriju attīstība un refleksija par to pielietojumu kultūras organizācijās piemērs (individuāls rakstisks darbs)	20
Klātienēs tests par organizāciju jēdzienu, organizāciju veidiem, dizainu un stratēģisko un operatīvo plānošanu organizācijās (rakstisks, bez palīgglīdzekļiem, nodarbības laikā)	20
Apmeklējums	10
Tests	30
Patstāvīgs individuāls darbs - vienas kultūras apakšnozares analīze	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	2.0	11.0	10.0	0.0		*	
2.	2.0	11.0	10.0	0.0		*	